

van der Waerden, B.L.: Η αφύπνιση της επιστήμης. Μτφ. Γ. Χριστιανίδης. Ηράκλειο, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, 2000.

"Η Αφύπνιση της Επιστήμης" είναι ένα από τα πιο πολυδιαβασμένα βιβλία της ιστορίας των μαθηματικών. Γραμμένο αρχικά στα ολλανδικά (1950), μεταφράστηκε στα αγγλικά, στα γερμανικά και στα ρωσικά και έγινε πολύ σύντομα έργο αναφοράς και ένα από τα κλασικά συγγράμματα του κλάδου.

Η επιτυχία του βιβλίου οφείλεται στο ότι συγκεντρώνει, συνοψίζει και ολοκληρώνει κατά τρόπο άρτιο, έγκυρο και εμπειριστατωμένο έναν τεράστιο όγκο ερευνών για την ιστορία των αιγυπτιακών, των βαβυλωνιακών και των ελληνικών μαθηματικών, που διεξήχθησαν κατά την περίοδο 1920-1950. Τα αποτελέσματα αυτών των ερευνών δεν είχαν συγκεντρωθεί ως τότε σε ένα βιβλίο, και το καθήκον αυτό το εκπληρώνει κατά τον καλύτερο τρόπο ο Van der Waerden.

Το βιβλίο αποτελείται από δύο μεγάλες ενότητες. Στην πρώτη ενότητα εξετάζονται τα αιγυπτιακά και τα βαβυλωνιακά μαθηματικά, δηλαδή οι δύο μεγάλες μαθηματικές παραδόσεις από τις οποίες άντλησαν, σύμφωνα τον συγγραφέα, οι Έλληνες μαθηματικοί της πρώιμης εποχής. Το κύριο αντικείμενο του βιβλίου όμως είναι τα ελληνικά μαθηματικά, στην ιστορία των οποίων είναι αφιερωμένα τα πέντε κεφάλαια της δεύτερης ενότητας. Ο σκοπός του συγγραφέα, όπως διατυπώνεται στην εισαγωγή του έργου, είναι να εξηγήσει σε αυτά τα κεφάλαια:

- Πώς ο Θαλής και ο Πυθαγόρας είχαν μεν ως αφετηρία τα βαβυλωνιακά μαθηματικά, τους προσέδωσαν, όμως, έναν τελείως διαφορετικό, καθαρά ελληνικό χαρακτήρα.
- Πώς, τόσο στους κόλπους της σχολής των Πυθαγορείων όσο και εκτός αυτής, τα μαθηματικά γνώρισαν μια ολοένα μεγαλύτερη ανάπτυξη και έφθασαν βαθμιαία στο σημείο να ικανοποιούν τις απαιτήσεις της πιο αυστηρής λογικής.
- Πώς μέσα από το έργο των φίλων του Πλάτωνος Θεαίτητου και Εύδοξου, τα μαθηματικά έφθασαν στην κατάσταση της τελειότητας, του κάλλους και της ακρίβειας, που θαυμάζουμε στα Στοιχεία του Ευκλείδη.

Το βιβλίο απευθύνεται στους ιστορικούς των μαθηματικών, στους ιστορικούς της επιστήμης, στους μαθηματικούς, στους φοιτητές των Μαθηματικών Τμημάτων των Πανεπιστημίων, στους φοιτητές και στους αποφοίτους του Τμήματος Μεθοδολογίας, Ιστορίας και Θεωρίας της Επιστήμης και ευρύτερα στον καθένα ο οποίος έχει αποκτήσει τις βασικές γνώσεις των μαθηματικών και ενδιαφέρεται για την ιστορία των μαθηματικών.